

PUBLICQUE KERKEN EN HET POLITICQUE BESTIER

(De Kerken en de Politiek anno 1789)

Momenteel is de verhouding tussen kerk en politiek ook erg actueel. Maar dat er, ook wat dit betreft, niets nieuws onder de zon is, kan blijken uit de resolutie (besluit; bekendmaking) d.d. 14 maart 1789 van "Ridderschap en Steden der Staaten van Overijssel". Daarin constateren deze om te beginnen dat "verscheiden bedienaren des Goddelijken Woords" zich gedragen alsof de Overheid "niet in weezen meer was". En dan komt het: "eenige van Dezelve hebben zig durven(!) veroorloven het politicq bestier, hetzij den Staat of deze Provincie rakende, op den Predikstoel aan te roeren". Daardoor hebben deze "niet weinig medegewerkt tot de verstoringe van de rust en eendragt in deze Provincie.

Daarom wordt de Predikanten gelast "hunne respective Gemeentes in te scherpen het respect en de obediëntie (gehoorzaamheid; onderdanigheid) welke de Onderdaanen schuldig zijn". Voorts: "speciaale last aan de predikanten om zig zorgvuldig te onthouden zaken van Staat, Policie of Regeeringe op den Predikstoel aan te roeren". Indien zij zich niet aan deze opdracht zouden houden, zal van "zodanige predikanten hun tractement datelijk (direct; vanaf nu) worden ingehouden".

Verder wordt uitdrukkelijk de volgorde in het bidden voor de Overheden vastgesteld, "namentlijk, eerst voor Haar Edel Mogende Heeren Staaten van Overijssel(!), voorts voor de Heeren Staaten van de andere Vereenigde Provinciën, Haare Vrinden, Buuren en Bondgenooten; midsgaders voor de Staaten Generaal en de Raad van Staaten; daarna (als vijfde in de rij!) voor zijne Hoogheid den Heere Prince van Orange en Nassauw, Erfstadhouder, Capitain Generaal en Admiraal dezer Provincie; voor Haare Koniglijke Hoogheid en Derzelve Doorluchtig Huis". Daarna komt de plaatselijke Magistraat aan de beurt.

Indien de predikant zich niet aan deze resolutie zou storen, bedroeg de boete tien Goudguldens ten behoeve van de plaatselijke Diaconie! En de predikant die mocht denken te kunnen volstaan met het bidden van het Onze Vader, wordt er nadrukkelijk op gewezen om in dat geval in zijn "voorgebed voor dezelve Hooge Regeeringe te bidden als voorschreeven is".

En dan te weten dat in deze resolutie, het Onze Vader "het allervolmaakste Gebed" wordt genoemd!

A.A. ten Kate.

2

Goudgulden uit 1630
van de stad Deventer.